Високоповажаний пане докторе!

Сказав послати Вам одбитки (аркуші) своєї статті, що має колись з'явитися у злополучній „XI–XII кн. „Кіевск. Старин". Там бракуватиме тільки 3 останніх сторінки, не цікавих, зрештою, для Вас. Одбитку (книжкою) зараз не роблю, то хочу ще додруковати усякі нові матеріали, де що поправити, додати (між иншим маю ще поїхати у Москву та поглянути у власний Шевч. „Кобзарь" р. 1860, де є його поправки). Не знаю, чи доводилося кому писати або робити якусь серйозну працю в таких обставинах, як ще мені: безнастанні труси і експропріації матеріалів (усі мої матеріали і виписки забрано ще в грудні,) довели до того, що замалим я не опинився на пів дорозі: трохи не урвалася моя стаття на 8 аркушеві. Тай так довелося, почавши з 9 аркуша і до краю, друковати без змоги перевірити свої помилки або недогляди*). Хай йому всячина, щоб ще коли таке в друге було!... Ну, та гріхів невольних хоч буде й досить, то ~~та~~ все ж не стільки як вольних — у виборі варіантів, особливо в речах з 1844–1847 рр.

*) Між иншим усі виписки з дей. поліції і моя переписка з приводу Шевченка знов опинилися в Охранці...

339

Тут уже винен слабий розумисел мій... Отже
то найбільш я й сподіватимуся помочи Вашої —
щоб Ви, переглядаючи для критичного видання
усякі редакції та варіанти, виправили усі
мої нещасливі одміни у варіантах. Цього, крім
Вас, ніхто не зробить, бо кому охота братися до
такої марудної роботи, як перегляд старих друків:
„Кобзаря"?[1] Сподіваюся, що Ви потроху поступили
наперед із своєю працею — перевірювання текстів, а може
де-що вже й видруковано... То будьте такі ласкаві
пришліть мені ті аркуші, — вони мені дуже й
дуже придадуться.. Взагалі, з „Кобзарем" тепер гаятися
неможна, бо наше нове видання в цім місяці вже
буде до-краю роспродане; пишуть мені з Петербургу,
що лишилося тільки кілька сот (з 10.000) — отже
доведеться братися до нового... Як би на мене, то ані
два нових треба: дешевше, популярне, та дорожче
(ілюстроване) для інтелігенції. Ну, та поки
на останнє хтось спроможеться, перше неодмінно
треба буде видати. Але видати його можна:

1) На критику д. Романчука великих надій не покладаю.

буде ~~тілько~~ тоді, як Ви усі гріхи мої викажете, — щоб уже в новому виданні їх не було.

В IV кн. „України" подано буде варіанти з „Наймички". В своїй статті я зазначив, що в ~~Б.~~ Біблі. Моск. Общ. Ист. и Древн. єсть її автограф. Так пише і Карский в „Филологич. Записках". Але це брехня. ~~Вон~~ Це тілько копія — і варіанти з неї будуть подані в IV кн. „України" (~~крім~~ Карского, докладно переглянув для мене ту копію І. Любов, якого статейку Ви побачите в II кн. „України" — про Румянцівські автографи. Ці автографи я для „Кобзаря" використав, але в статті ~~мою~~ матеріал з них не увійшов, — подам його у додатку.]

Цікаво мені було б, щоб Ви скритикували мою хронологію в „Кобзарі". Чи багато я наробив помилок? ~~[illegible]~~ Коли будете такі ласкаві, то одпишіть в якому стані праця Ваша і як скоро можна сподіватися на її кінець. Адреса моя — як що одпишете не далі як за 1-2 дні: Ст. Хоробичи, Люб. Ром. ж.д. Врачу Н. Н. Евреиновну, для В. Як що ж забаритеся днів кілька, то на ред. „України", теж для В.

З щирим Поважанням

Владимир

341

Романтський